

Vansweevelt T & Dewallens F, *Het patiëntendossier. Reeks gezondheidsrecht 2.*

Antwerpen/Cambridge: Intersentia, 2011. ISBN: 978-94-0000-186-2. 182 blz. Prijs: € 50,00.

Nu het elektronisch patiëntendossier in Nederland aan een herstart lijkt te beginnen, is het eens te meer interessant om kennis te nemen van de Belgische stand van zaken met betrekking tot dat patiëntendossier. Voor wie meer wil weten over de wettelijke eisen ten aanzien van patiëntendossiers, de rechten van patiënten maar ook van verzekeraars, de rechter, de gerechtsdeskundige en overheidsinstanties zoals de federale euthanasiecommissie, kan in dit gedegen boek terecht. Aandacht wordt besteed aan de verschillende (papieren en elektronische) soorten patiëntendossiers, waaronder het ziekenhuis-, verpleegkundig, verzorgingshuis- en tandheelkundig dossier, alsook aan de verschillende patiëntengroepen, wilsbekwame, wilsonbekwame, minderjarigen en psychiatrische patiënten. Verder komen onder andere aan bod het eigendom van het dossier, de bewaartermijn, de vernietiging na de bewaartermijn en hoe om te gaan met het dossier na overlijden van de patiënt.

Zoals de auteurs concluderen worden minimumvoorwaarden waaraan een patiëntendossier moet voldoen niet gemist, samenhang in de regelgeving/bewaartermijnen ontbreekt. De regelgeving is niet dusdanig eenduidig dat helderheid aan de zorgverlener geboden wordt. Zij bepleiten een recht op, en

niet alleen de mogelijkheid van, professionele bijstand bij inzage in het patiëntendossier, alsmede een wettelijk recht van nabestaanden op inzage. Wat dit laatste betreft bevat het Nederlandse wetsvoorstel Cliëntenrechten zorg een soortgelijk voorstel, evenals een bewaartermijn van 30 jaar voor medische dossiers. Deze laatste geldt in België al. Wat opvalt is de bewijskracht van het patiëntendossier: wat genoteerd is wordt geacht met de werkelijkheid overeen te stemmen, wat niet genoteerd is wordt geacht zich niet te hebben voorgedaan. Voor de praktijk van de gezondheidszorg biedt dit boek een onderbouwd antwoord op veel vragen. Voor Belgische en Nederlandse geïnteresseerden bevat dit boek een schat aan informatie!

Nicole de Bijl

Tromp T, *Het verleden als uitdaging. Een onderzoek naar de effecten van life review op de constructie van zin in levensverhalen van ouderen. Zoetermeer: Boekencentrum Academic, 2011 (proefschrift). ISBN: 978-90-2392-439-5. 291 blz. Prijs: € 25,90.*

In de gezondheidszorg voor oudere volwassenen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van reminiscentie en life review. Reminiscentie is het proces van herinneringen ophalen, alleen of in samenspraak met anderen, spontaan, maar ook uitgelokt door foto's, voorwerpen, muziek, enzovoort; de focus ligt meestal op positieve herinneringen. Life review is het gestructureerd en evaluerend

terugkijken op de eigen levensloop. Als methode kan het ouderen helpen om het eigen leven te integreren en te aanvaarden zoals het is geweest, en bijdragen aan een zinvolle visie op het eigen leven. Voor dit onderzoek is een levensverhaalmethode ontwikkeld die door verzorgend personeel gebruikt kan worden om met bewoners van zorgcentra een levensboek te maken. Deelnemers in de interventie- en controlegroep waren verzorgingshuisbewoners, die op drie meetmomenten geïnterviewd (kort autobiografisch interview) werden: voor, direct na en vijf maanden na de interventie. Belangrijke conclusie is, dat gestructureerd terugblikken op het eigen leven een positieve invloed heeft op de constructie van zin in de levensverhalen. Korte termijneffect is de toename van coherentie van de verhalen, middellange termijneffect is het meer hoopvol vertellen van het levensverhaal, met grotere nadruk op de goede afloop. Vanuit twee theoretische invalshoeken, de praktische theologie en de psychogerontologie, worden helder de centrale begrippen van levensverhaal en zingeving toegelicht. Bewondering wekt de ontwikkeling van het analyse-instrument. Dit proefschrift is een zeer waardevolle bijdrage aan zowel de narratieve gerontologie, alsook aan de praktijk van de ouderenzorg. Wat betreft dit laatste is wel voorzichtigheid geboden wat betreft voor wie en door wie de beschreven methode wordt toegepast.

Yolande Kuin